

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 21/18-02-113 від 18.02.2021

**Народному депутату України
Цимбалюку М. М.**

Про пенсійне забезпечення осіб, які
постраждали внаслідок Чорнобильської
катастрофи

Шановний Михайле Михайловичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів та Пенсійним фондом України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 26.02.2021 № 8271/1/1-21 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 19.02.2021, стосовно внесення змін до Порядку обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1210 „Про підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (зі змінами) (далі – Порядок), з метою підвищення розміру пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (далі – постраждалі громадяни), з числа осіб з інвалідністю, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, та повідомляє.

Закон України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 28.02.1991 № 796-ХІІ (далі – Закон № 796) спрямований на захист постраждалих громадян та розв'язання пов'язаних із Чорнобильською катастрофою проблем медичного і соціального характеру, що виникли внаслідок радіоактивного забруднення території.

Згідно з розділом II („Статус осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інших ядерних аварій та випробувань, військових навчань із застосуванням ядерної зброї”) Закону № 796 до громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, належать, зокрема, учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (громадяни, які безпосередньо брали участь у будь-яких роботах, пов'язаних з усуненням самої аварії, її наслідків у зоні відчуження у 1986–1987 роках незалежно від кількості робочих днів, у 1988–1990 роках – не менше ніж 30 календарних днів) та потерпілі від

Чорнобильської катастрофи (зокрема евакуйовані із зони відчуження, відселені із зон безумовного (обов'язкового) та гарантованого добровільного відселення).

Статтею 14 Закону № 796 визначено чотири категорії осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, для встановлення пільг і компенсацій.

Відповідно до вищезазначеного учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, так само як і потерпілі від Чорнобильської катастрофи, можуть належати до певних категорій залежно від місця, періоду, строку участі у ліквідації аварії або проживання на територіях радіоактивного забруднення, а також наслідків для здоров'я.

Положеннями розділу VIII („Пенсії і компенсації особам, віднесеним до категорій 1, 2, 3, 4”) Закону № 796 передбачено, що особам, яких віднесено до тієї чи іншої категорії, пенсії та компенсації призначаються на різних умовах, що не містить ознак дискримінації, оскільки в кожному конкретному випадку враховуються фактичні обставини, які впливають на рівень та умови пенсійного забезпечення особи.

Згідно зі статтею 54 Закону № 796 пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи можуть призначатися за бажанням громадянина із заробітку, одержаного за роботу в зоні відчуження у 1986–1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків, який визначається згідно із законодавством.

Розмір державної пенсії особи, яка брала участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, визначається індивідуально і залежить від того, у який період, в якому населеному пункті виконувалися роботи в зоні відчуження, від кількості відпрацьованих днів і годин у зоні відчуження, групи та причини інвалідності, відсотків втрати працездатності, встановлених органами медико-соціальної експертизи.

При цьому постраждалим громадянам пенсія обчислюється за їхнім вибором за нормами Закону № 796 або Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.2003 № 1058-IV (далі – Закон № 1058). Усі пільги, передбачені для таких осіб, надаються у повному обсязі незалежно від того, за нормами якого закону призначено пенсію. Розмір пенсії згідно із Законом № 1058 визначається залежно від набутого особою страхового стажу та отримуваної заробітної плати.

Потрібно зазначити, що згідно з пунктом 26 розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення” Бюджетного кодексу України розміри пенсійних виплат окремим категоріям постраждалих громадян визначаються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Порядком визначено механізм обчислення пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи відповідно до статей 54, 57 та 59 Закону № 796, а також розміри пенсій, меншими від яких не можуть бути пенсії по інвалідності внаслідок Чорнобильської катастрофи постраждалих громадян, віднесених до категорії 1 (як учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, так і потерпілих).

Зокрема, згідно з пунктом 11 Порядку розмір мінімальної пенсії визначено у відсотках прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність:

для осіб з інвалідністю I, II та III групи, які є учасниками ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, інших ядерних аварій та випробувань, учасниками військових навчань із застосуванням ядерної зброї, – відповідно, 180 %, 160 % та 145 %;

для осіб з інвалідністю I, II та III групи, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, – відповідно, 150 %, 125 % та 110 відсотків.

Прийняття законодавчих змін без належного фінансового забезпечення не відповідає принципу збалансованості, згідно з яким повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період, та принципу обґрунтованості, згідно з яким бюджет має формуватися на реалістичних макропоказниках економічного і соціального розвитку України та розрахунках надходжень і витрат бюджету, що здійснюються відповідно до затверджених методик та правил.

Збільшення розмірів мінімальних пенсій шляхом внесення змін до пункту 11 Порядку потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету, які не будуть забезпечені фінансовим ресурсом.

Разом з тим у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України „Про заходи щодо упорядкування системи розрахунків розмірів прожиткового мінімуму, соціальних виплат, грошових платежів і стягнень та плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору)” (реєстр. № 5045 від 08.02.2021), яким передбачено з 01.01.2022 змінити підходи до розрахунку прожиткового мінімуму та удосконалити сфери його застосування.

Зокрема, пропонується для визначення розмірів виплат, які не є основними доходами громадян, таких як підвищення, доплати та надбавки, застосовувати не прожитковий мінімум, а базову величину для соціальних виплат населенню, яку передбачається затверджувати у законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

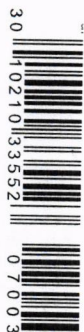
У разі прийняття цього законопроекту будуть опрацьовуватися пропозиції щодо визначення розмірів додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю, у відсотковому співвідношенні до базової величини для соціальних виплат населенню. Це сприятиме підвищенню цих виплат, зокрема, і постраждалим громадянам.

З урахуванням фінансових можливостей Державного бюджету України та бюджету Пенсійного фонду України Мінсоцполітики постійно працює над поліпшенням пенсійного забезпечення всіх категорій пенсіонерів, у тому числі постраждалих громадян.

З повагою

Міністр

Марина ЛАЗЕБНА

МІНСОЦПОЛІТИКИ
ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Лист

5615/0/2-21/54 від 26.03.2021 р.

Депутатський запит народного депутата України
Цимбалюка М. М., Щодо вжиття заходів для
усунення дискримінації прав громадян, які
постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській
АЕС, осіб з інвалідністю 1 категорії, з числа
відселених з зони безумовного обов'язкового
відселення

До документа

Кабінет Міністрів України

Доручення

№ 8271/1/1-21 від 26.02.2021р.

Підписано: **Лазебна Марина Володимирівна**

АСУД "ДОК ПРОФ 3"

МІНСОЦПОЛІТИКИ

5615/0/2-21/54 від 26.03.2021

Лазебна Марина Володимирівна

ЕЦП Лазебна Марина Володимирівна

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001CD22E00D0448200

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

453537

Кореспонденти Лазебна М. В. Міністерство соціальної політики України (всього 1)
Вид документа Відповідь на депутатський запит
Вих. № та дата кореспондента № ДСК 5615/0/2-21/54 від 26.03.2021
Реєстр. № та дата реєстрації 107406 від 26.03.2021
Арк./прим. 3/1
Стислий зміст НА №11/10-239 Про депутатський запит народного депутата України Цимбалюка М. М., Щодо вжиття заходів для усунення дискримінації прав громадян, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, осіб з інвалідністю 1 категорії, з числа відселених з зони безумовного обов'язкового відселення

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис